

Nr 558.

Av herr Larsson i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 127, angående anslag för budgetåret 1952/53 till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen m. m.

I propositionen om arbetsmarknadsstyrelsens och den offentliga arbetsförmedlingens organisation har Kungl. Maj:t till behandling upptagit frågan om åtgärder för näringslivets lokalisering.

Om behovet av en samhällelig lokaliseringspolitik synes allmän enighet råda; de samhällsproblem som härvid i främsta rummet måste beaktas sammanhånga med den inre omflyttningen, folkminskningen på landsbygden, den fortgående tätortsbildningen och särskilt storstädernas tillväxt. Enighet torde ock råda därom att lokaliseringspolitikens främst bör bedrivas i form av upplysning och rådgivning, en verksamhet som förutsätter en allsidig kännedom — och följaktligen även utredning och forskning — om de olika lokaliseringsfaktorerna, arbetsmarknadsläget, transportförhållanden, tillgång på mark och bostäder, de lokala avsättningsmöjligheterna samt ej minst de samhälleliga investeringar, som företagslokaliseringen kan påkalla i form av trafikanläggningar, vägar, bostäder, skolor, socialvård o. s. v. Lokaliseringspolitikens måste nära samordnas med de samhälleliga organen för arbetsmarknaden, bebyggelseplaneringen och jordbruksplaneringen.

Då den statliga verksamhet varom här är fråga berör svårbedömbara problem, synes det rimligt att den, såsom Kungl. Maj:t föreslår, tills vidare gives försökskaraktär och med hänsyn härtill förläggas till en redan bestående myndighet. Härvid synes det även naturligt, att man anknyter till arbetsmarknadsstyrelsen, som redan har viss erfarenhet på området. Emellertid är arbetsmarknaden icke den enda, kanske icke alltid ens den viktigaste lokaliseringsfaktorn. Hänsyn måste också tagas till de synpunkter, som bestämma bebyggelseplaneringen, förefintligheten av samhälleliga anordningar — vilka till äventyrs ha krävt stora kapitalinvesteringar — som lägga till rätta förutsättningarna för näringslivets utveckling, demografiska faktorer såsom åldersstrukturen och sexualproportionen, förhållandet till andra näringar i orten och till deras konjunkturkänslighet samt naturligtvis sammanhangen med jordbrukets regionalplanering, för att icke nämna försvarspolitiska och luftskyddssynpunkter.

Den centrala lokaliseringspolitikens kommer följaktligen att från början nära beröra även andra centrala myndigheter än arbetsmarknadsstyrelsen. Styrelsens organ för denna verksamhet bör därför också från början kompletteras med speciell sakkunskap särskilt inom bebyggelseplaneringens och jordbruksplaneringens område, självfallet även med sakkunskap från

näringslivets egna intresserepresentationer. Att låta anstå med anordningar erforderliga för en sådan allsidigare belysning av lokaliseringsfrågorna synes icke motiverat. Jag föreslår följaktligen, att den delegation av sakkunniga representanter för andra centrala myndigheter samt för intresseorganisationer, som i anslutning till det föreliggande kommittébetänkandet omnämnes i den kungl. propositionen, redan från början tillsättes samt att medel för täckande av kostnaderna härför från början uppföras å arbetsmarknadsstyrelsens stat. För dessa kostnader ävensom för den särskilda utredningsverksamhet, som torde bliva erforderlig om uppgifterna på ett tillfredsställande sätt skola kunna fyllas, synes ett belopp av 25 000 kronor vara tillfyllest.

I propositionen behandlas även (s. 69—71) frågan om arbetsförmedlingens organisation i Stor-Stockholm. Av den redogörelse för arbetsmarknaden inom Stockholm stad och län, som arbetsförmedlingsutredningen i sitt betänkande givit, framgår, att detta område i själva verket är en enhet och att den därför också bör enhetligt organiseras. Utredningen har även övervägt en sammanslagning av de båda arbetsnämnderna för Stockholms stad och Stockholms län och funnit starka skäl tala för en sådan åtgärd. Varför utredningen ändock icke framlägger förslag härom beror på att staden och länet i övrigt ha skilda administrativa organ. Även departementschefen har ansett länsindelningen böra tillmätas avgörande vikt. Detta skäl synes emellertid vara av övervägande formell natur och borde icke tillmätas betydelse gentemot de starka sakskäl, som tala för en fullständig samordning. För arbetsförmedlingens dagliga arbete torde det vara tämligen betydelsefullt, om dess område omfattade såväl staden som länet. Landsbygdsområdenas särskilda intressen kunna, såsom utredningen framhåller, tryggas genom särskilda föreskrifter om nämndens sammansättning. Jag hänvisar för övrigt till de särskilda yttranden i denna fråga, som återgivas i den kungl. propositionen (s. 76).

Vid bifall till den ståndpunkt, som här utvecklats, torde den nu föreslagna organisationen böra godkännas såsom ett provisorium. På Kungl. Maj:t torde därefter ankomma att efter närmare utredning framlägga förslag till definitiv organisation, grundad på en enhetlig arbetsnämnd för både Stockholms stad och län.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte, vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition om anslag till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen, beakta vad här ovan anförts dels om organisationen av den samhällseliga lokaliseringpolitiken, dels ock om organisationen av arbetsförmedlingen i Stockholms stad och Stockholms län.

Stockholm den 2 april 1952.

Yngve Larsson.